

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 3.

V Ljubljani, v sredo 5. januarja 1887.

Letnik XV.

Sv. oče v nevarnosti.

Star pregovor že pravi, da so najbližje pekla tisti, ki so najbližje cerkvenega praga. Kakor se to rado spolnuje v navadnem življenju povsod, se spolnuje zlasti v naši dobi še posebno po Laškem, bližnji in daljni okolici večnega mesta Rima. In prav sedanji odnošaji v Rimu in v papeževih deželah, ktere so pred 16. leti sv. očetu božjerpno vplenili, so taki, da so sv. oče Leon XIII. resnično v nevarnosti. Kakor že prejšnje leta o posebnih prilikah, tako se je nedavno že zopet po Vatikanu prav resnobna govorica razširila, da bodo sv. oče Rim in Italijo zapustili ter se podali pod varstvo kake evropske velesile, ker se v Rimu nič več zadosti varnega ne čutijo.

V poslednjih tednih pričelo se je na povelje framasonov in po njihovi podpori nezaslišano hujskanje na sv. očeta in duhovščino, da bi bil človek skoraj prisiljen misliti, da se je peklo odprlo in vsi hudobni duhovi so se dvignili ter začeli bluvati svoje sovraštvo na katoliško cerkev.

Le v kratkem naj tu nekaj takih dogodkov naríšemo, ki so se v poslednjih časih na Laškem dogodili. V Padovi, mestu sv. Antona Padovanskega, je nedavno nahujskana sodrga sežgala na glavnem trgu pri svitem dnevu pred kipom Garibaldijevem podobo sv. očeta papeža. S kakim vrišem, zabavljanjem in preklinjevanjem, si od take divje čete lahko mislite. V Viterbi hujskal je na sramoten način laški državni minister sam proti sv. očetu, kterege je imenoval največjega sovražnika človeške družbe in države, kterege je treba povsod pobijati.

Po vseh večjih mestih napravljajo framasoni „protiklerikalne“, t. j. cerkvi in duhovščini sovražne ljudske shode, pri kterih narod begajo z najljutejimi govori, polnimi laži, sovraštva in obrekovanja katoliške vere in papeža. V Bolonji pozival je bivši glavni rogovilež Saffi vse liberalne stranke, da naj se zjedinejo v borbi proti „ultramontancem“, t. j. proti katoliški cerkvi. Šklicar se je ljudski shod, na kterem je socialist-delavec zahteval, „da se mora svečeništvo (duhovništvo) popolnoma zatreti“. Drugi govorniki grozili so se laški vladi s puntom, če ne bi sovražno postopala

proti klerikalcem. Vseh teh hujskajočih zborov vdeležujejo se redno tudi laški redarski uradniki, ki se pa ne upajo nobene besede ziniti. Puntarski list „Capitale“ v Rimu je bil že 20. septembra 1886 tako predrzen, da se je sv. očetu zagrozil, „da, če se bode laška vlada morala kedaj iz Rima umakniti, bo že poprej za to skrbela, da ne bo ne v Vatikanu in ne pri cerkvi sv. Petra ostal kamen na kamnu“.

Ta grožnja ponavljala se je v začetku novembra pri spominski slavnosti bitke pri Mentani, kjer so bili Garibaldijanci leta 1867 tepeni. Na prejšnjem bojnem polju postavili so framasoni pagansk žrtvenik, na kterem so šnopsa zažgali, profesor Giovagnoli je pa starega roparja Garibaldija proslavljal; ob enem pa tudi na sv. očeta ni pozabil. Imenoval ga je „najmerzlejega in najbrezvestnejega sovražnika Italije“ ter je pristavil: „Če bi se kedaj primerilo, da bi se papeževe nade na ustanovitev njegove svetne vlade vresničile, bomo, preden se podamo, že z dinamitom za to skrbeli, da v Vatikanu ne bo kamen na kamnu ostal.“

Take izjave najsilnejega sovraštva proti papežu in sv. cerkvi framasoni po celi Italiji razširjajo.

V Faenci so imeli nedavno tudi tako protiklerikalno skupščino in je predsednik Majochi rekel: „Če prav bi bili papež in sveti kolegij kardinalov živi nadangelji, katolicizem vendar politična ustanovitev ostane, ki je vsem narodom pogubljiva (tako? tako?). Lahom pa še najbolj pogubljiva. Drug govornik Commandini je pa nesramno trdil, da papeštvo ni nič drugega, kakor laž ... in za Vatikan ne pozná nobene druge pomoči, kakor to, ki jo je nasvetoval Nino Biksio, da naj namreč papeža v reko Tiberio vržejo“.

Redarski uradnik, ki je vse te zabavljice slišal, niti besedice ni ugovarjal. Kakor hitro pa se je ta ali oni govornik dotaknil z umazanim svojim jezikom laškega kralja, avstrijskega ali pa nemškega cesarja, je pa redarstvo takoj ugovarjalo in govornika k dostojnosti klicalo, da se ne sme tako govoriti. Le proti papežu smé se vsak posluževati podlosti in psolv, če prav mu je zajamčena nedotakljivost in suverenska čast. Toda ne le govorniki, temveč tudi časniki lahko brez vse skrbi največje grdobije o njem

prinašajo ter jih po celi Italiji razširjajo, ne da bi se jim bilo bati kedaj kakega zaseženja.

Taka nesramna pristranost je pa tudi sv. očeta že dvakrat napotila, da so reč naznanili po svojem državnem tajniku vsem nuncijam in po teh vse velesile opozorili na to najnovejšo cerkveno preganjanje na Laškem in na nevarnosti, ki vtegnejo nastati vsled takega hujskanja za sv. očeta samega. Laška vlada pa vse to trpi in — še podpira.

Čuda ni, kajti vrhovni načelnik laške države sam sveti z dobrim izgledom svojim podložnim. Ravno kar potrebuje novih blefov za svoje konje. Ker se mu je zdel prostor ondi najprimernejši, kjer stojé prelepe kapelice, kjer je živel in umrl sv. Stanislav Kostka, in ki jih vse prebivalstvo silno čisla: dal jih je podreti, če prav bi to ne bilo neogibno potrebno. To se vé, da, če bi bilo šlo za kako beznico, kjer je kak Garibaldi ali Manzini svoje bokale praznil, bi se bila tista izvestno kot „italijansko narodno svetišče“ ohranila.

Če ima narod tak izgled od zgoraj, kdo se bo čudil, če framasoni in druga sodrga, ki se je pred 16 leti v Rim pritepla, svoje strupeno sovraštvo do sv. očeta še huje razodevajo in če se zaradi tega sveti oče v lastni hiši ne čutijo nič več varnega.

Verni katoliki svojemu najvišjemu načelniku na zemlji, sedanjemu papežu Leonu XIII., drugega ne morejo storiti, kakor prav vroče moliti zanj, da nebo vniči peklenške naklepe njegovih sovražnikov in da se spolni beseda kraljevega pevca Davida: „Super aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem et draconem.“ Nad kačo in baziliskom se boš sprehajal ter strl leva in zmaja. Trpljenje sv. očeta je veliko, pa upamo, da bo Bog zlatomašnika poveličal ob njegovi petdesetletnici

P. Valerijan Kalinka.

V Lvovu (Lemberg) umrl je 16. decembra sloveči poljski zgodovinar P. Valerijan Kalinka iz reda Resurrectionistov. Plemeniti rodoljub, vnet za svoj narod in njegove najdražje svetinje: vero in narodnost, zasluži, da se ga tudi mi — rodni in verni mu bratje — spominjamo.

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohora za leto 1886.

6. Šmarnice ali Romanje v nebeško kraljestvo v Marijinem mesecu.

Spisal Ludovik Škufca. 1886.

„Versko vnemo ali mlačnost narodovo sploh najboljše spoznaš, ako opazuješ, kako ljudje časté Mater Božjo“, dejal je že pred davnem časom sloveč in pobožen častivec Marijin. Ako so te besede resnične — vesten opazovalec narodov, ki pozná njegovo mišljenje in delovanje jim ne ugovarja — se sme naš narod v svoji celoti po vsej pravici imenovati veren narod. Kako so naši predniki častili Marijo, nam spričujejo mnogoštevilne cerkve, ki so jih postavili v čast Nebeški Kraljici, spričuje nam pa tudi to, da so Marijo že zgodaj izvolili za svojo posebno priprošnico ali patrono cele dežele in so ji kot taki postavili pozneje očiten spominek v beli Ljubljani.

Ali tudi sedaj, ko se je žalibog že tudi v naši domovini toliko obrnilo na slabše in se že toliko ljulike nejevere in plevla verske vmemarnosti zatrosilo na domač naš vrt in se še trosi, ostal je narod v svojem jedru kolikor toliko še zvest svojemu nekdanjemu verskemu mišljenju in verski gorečnosti.

Izmed obilnih drugih dokazov omenim le majnikove pobožnosti, ki se je pred 100 leti na Francoskem začela, pred nekoliko leti prvokrat pri nas vpeljala, zdaj se pa že do malega v vsaki fari — znabiti v vsaki hiši — obhaja. Stopi meseca majnika za nekoliko dni na deželo v kako raztreseno faro, glej s koliko stanovitnostjo ljudje dan na dan navzlic obilnemu opraviu prihajajo po celo uro daleč v tolikem številu k šmarnicam; tu spoznaš, kako časti še ljudstvo Marijo, to ti je jasen dokaz, da je še dokaj vere med narodom. In kako se ljudje že naprej veselé priljubljenih šmarnic in kako radostno se še po končani pobožnosti spominjajo na nje, zlasti ako se je berilo prilegalo njihovemu srcu in vstrezalo njihovim željam.

Hvala Bogu, da se smemo letos še posebno veseliti Marijinega meseca, ker „Šmarnice“, ki nam jih je za letošnji majnik podala v lani „Družba sv. Mohora“, nikakor ne delajo nečasti svojim tovarišicam prejšnjih let, marveč jih častno dosejajo in v marsikterem oziru še prekosé. Sploh letošnje „Šmarnice“ bodo brez dvoma ljudje z veseljem poslušali zaradi krasne vsebine, kar bo gotovo povzdignilo čast Nebeške Kraljice in obrodilo v srcu njenih častilcev obilno sadú.

Tvarina letošnjih „Šmarnic“ je že sama na sebi zelo mikavna in zanimiva. Kaj pa vzbuja bolj našo pozornost in radovednost, kakor skrivnosti naše prihodnosti, kakor skrivnosti, ki so tako zavite v neprozorno meglo, da jih le toliko moremo videti, kolikor sta nam Kristus in sv. cerkev zaveso odgrnila. In ravno to zaveso, to zagrinjalo naše prihodnosti nam odgrinja s pomočjo božjih naukov v enintri-desetih oddelkih pisatelj letošnjih „Šmarnic“.

Kaj je važnejše za človeka, kakor njegova večnost in kaj potrebnejšega zanj, kakor dobro izveden kažipot, kteremu je dobro znana pot tje, ki

Rodil se je Valerijan Kalinka l. 1826 kot sin nižjega uradnika v Miechovu. Leta 1846 došel je na vseučilišče v Krakov, kjer se je jel pečati vzlasti z zgodovino. A leto 1848 ga je močno prevzelo. Želja po nebrzdani prostosti in pa vzbujeni narodnostni čut ga premagata, da dá veliki šoli slovó, ter se loti časnikarstva. Sodeloval je pridno pri „Čas-u“ skozi dve leti. Namenil se je bil na to, potovati v Španijo, nabirat v ondotnih arhivih gradiva za poljsko zgodovino. Ali ostal je v Parizu kot tajnik kneza Adama Czartoryskega. Tu je izdajal z Julijanom Klaczko nad štiri leta „Poljske vesti“. Iz Pariza je pohajal čisto Kalinka v sloveči Benediktinski samostan Solemnes, kjer se mu je njegova oslabljena vera zopet poživela in ogrela. Ustanovil je v Parizu poljsko konferencijo Vincencijevega društva, ter deloval tako v dejanski ljubezni do bližnjega. Ob enem pa se je še vedno bavil s poljsko zgodovino, vzlasti z zgodovino zadnjih let poljskega kraljestva. O tem nam pričajo: „Zadnja leta Stanisłaja Avgusta“. Pri plemenitem svojem delovanju pa Kalinka vendar ni imel popolnega miru. Nek notranji glas klical ga je v samostan. Prepričan o istinitosti božjega glasu, mu ni „mašil ušes“, ampak sledeč klicu božjemu gre v Rim, ter stopi, leta 1867 v red Resurreccionistov, ki ima namen, delovati za združenje razkolniških Slovanov s sveto cerkvijo. V mašnika posvečen v poljskem kolegiji, deluje nekoliko časa v Rimu. Leta 1872 pa se vrne v domovino, kjer se pridno bavi z zgodovino, ter z veliko gorečnostjo sodeluje v vseh imenitnejših cerkvenih zadevah, najprvo v Krakovem, za tem v Lvovu. Tu je ustanovil velik zavod za mladino grško združene vere, kjer je izgojeval rusniško in poljsko mladino na katoliški in narodnostni podlagi. Lep plod njegovih zgodovinskih studij tega časa je lepo delo: „Štiriletni deželni zbor“.

V začetku decembra letošnjega leta zbolel je slavní mož na možganskem vnetju, ktero ga je spravilo ob zavednost. Zavedel se je pozneje še toliko, da so ga mogli sprevideti. Ko je prejel iz rok P. Bakanowskega sv. popotnico, poprosil je še svoje sobrate, naj molijo zanj, ter jim reče: „Nihče si ne more misliti, kaj je življenje, kakor ob smrtni uri. Zahvalim se Ti, Bog, da me pustiš umreti v tem dragem mi samostanu, ter da si mi dal primesti sv. popotnico po onem tovarišu, ki je začel tu z menoj delovati“. In ko se je še zahvalil svojim sobratom, pravi: „Poljska je pala po nerednosti; zato čuvajte samostanski red, ljubite se med seboj in skupno delajte!“ O zamrlega veliki zmožnosti pričajo besede, ktere je izgovoril nekemu zgodovinarju, ko ga je prosil nekoč za podatke iz njegovega življenja, rekoč mu: „Razun dné mojega rojstva sta le dva dneva v mojem življenju pomembe polna: Dan namreč mojega vstopa v samostan in dan, ko sem bil posvečen v mašnika“. Kakor je bil blagi mož pohleven in ponižen v življenju, tako je hotel tudi v svoji zadnji volji, naj je pohleven tudi njegov pogreb; pokoplje naj ga, tako je namreč želel, Arimatejsko pogrebno društvo, ki spremlja k počitku najrevnejše Lvovske meščane. To se je tudi zgodilo. Vendar je bil njegov pogreb najsijajnejši jeden, kar jih je videlo Lvovsko mesto. Kar namreč ni moglo in ni smelo storiti Arimatejsko društvo pri krsti ranjcega, storili so najodličnejši meščanje in rodoljubi s svojim spremljevanjem. Vsi Lvovski

velikaši so se namreč pogreba udeležili. Mrtvaške obrede opravil je namreč nadškof Lvovski Maravski v pričo nadškofov rusinskega Sembratowicza in armenskega Issakowicza, ter pomožnega škofa Puzyne. Došel je bil tudi škof Przemyski, Soleccki, in veliko duhovščine vseh treh obredov, latinskega, grškega in armenskega. Za krsto stopali so cesarjev namestnik Gališki, vitez Zaleski, dr. Smolka, grof Wladimir Dzieduszycki, grof Ludovik Wodzicki, deželni maršal grof Tarnowski z mnogimi deželnimi poslanci, načelniki mestnega odbora, vseučilišča in akademije znanosti. Nagrobni govor je imel rektor Jagellonske univerze, grof Stanko Tarnowski, v katerem je slavil zamrlega velike zasluge za cerkev in narod. Prišteval ga je prvim domoljubom, vrednega uvrstjenim biti slavnima rodoljubnima duhovnikoma Petru Skargi in Kajsiewiczu. Slavil je ranjega neumorno delavnost, velike zasluge za poljsko zgodovino in vzgojo katoliške poljske in rusinske mladine. — Tako so katoliški Poljaki brez razločka stanu proslavili rodoljubnega duhovnika, revnega meniha, pa zaslužnega za svoj narod, v lep vzgled tudi nam, da priznavamo zasluge, kjer se nahajajo. P. Kalinka pa naj je Slovencem vzor rodoljubne delavnosti na versko-narodni podlagi, vzor dejanskega in ne samo rodoljubja po imenu. Bodi Kalinku blag spomin v vseh Slovencih!

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. januarija.

Notranje dežele.

Nedavno prinesli smo vest o častnem meščanstvu, s katerim je nekaj bolgarskih mest grofa Andrassyja za praznike iznenadilo. Vest, kakor je bila malo verjetna, je vendar-le resnična, kajti grof Andrassy v „Pester Lloyd“ sam priznava, da so ga za častnega meščana izvolila mesta Sofija, Trnovo in Ruščuk. Na Ruskem se bo ta korak ali popolnoma preziral, ali pa se bo smatral, kar smo že zadnjič rekli, za novo izzivanje Rusije od bolgarske strani. Andrassy na Ruskem že tako ni bil prav nič priljubljen.

Na Hrvaškem bo konec t. m. deželnemu zboru triletna doba potekla in že se pripravljajo na nove volitve, ki bodo letos jako pomenljive, kajti novi poslanci dobili bodo mandate za pet let in ne več samo za tri. Vsled tega bo tudi bodoče zasedanje deželnega zbora zdatno pomenljiveje, kakor je bilo dosedanje. Če so bile že dosedaj borbe pri volitvi na Hrvaškem strastne, tu pa tam tudi krvave, bodo letošnje še tem viharnejše, kajti dobro si bo morala vsaka stranka premisliti, komu bo izročila važno skrb za svete domovinske pravice in tem vstrajnejše in odločnejše morala se bo poganjati, da z dobrim kandidatom zmaga. To bo ena. Gledé nalog, ki jih bo novi deželni zbor imel, bo pa ena najvažnejših ta, da mu bo sklepati novo nagodbo z Madjari. To bo v resnici najpomembnejše delo cele nove dobe bodočega hrvaškega deželnega zbora. Res sedaj regnikolarni deputaciji skušate pravno razmerje med Hrvaško in Ogersko na pravo stališče spraviti, toda pravi Hrvatje že sedaj trdijo, da tisto delo ne bo počenega groša vredno. Hrvatje nagodbo smatrajo za državni akt, sklenjen med obema državama na podlagi enakosti, Madjari bi ji pa najrajše dali podobo postave, s katero bi potem Hrvatje še hujše pestili, kakor do sedaj. Regnikolarna deputacija bo to težko kedaj tako dognala, kakor se spodobi.

Rothschildu jela je na Madjarskem pšenica cveteti, kakor še nikdar do sedaj. Denar ogerska država mora dobiti, če ga ima prav iz zemlje skopati. Dobiti ga pa drugje ni, kakor pri Rothschildu in pri bankah, ki so z njim v zvezi; vse te bodo pa pri tem podjetju sedanjí za velike denarne operacije silno neugodni položaj izkoristile, kar se bo le najboljše dalo, kajti Oggerska se jim ne more nič več braniti, mora vse sprejeti, kar ji bode Rothschildova tovaršija narekovala — ali pa ji odtegne dosedanjí kredit in bankerot je neizogibljiv. To so nasledki madjarskega veličanstva, ki se je v vsakem oziru s katerokoli evropsko velesilo skušalo, bodi si v investicijah, bodi si na drug način. Dolg se je delal na dolg, primanjkljaj se je kopičil na primanjkljaj. Prepozno je dvignil bivši minister Szlavi svoj glas, da na ta način ni več mogoče gospodariti. In kako hitro prišlo je vse to! Komaj dvajset let je, odkar je Madjarska lastno gospodarstvo prevzela in vže je prišla popolnoma na kant. Saj ni čuda! Povsod je tako, kjer liberalizem gospodari, kaj bi toraj na Madjarskem ne bilo. Bolj pravični in manj liberalni če bi bili Madjarji v teku teh dvajset let, pa bi bili še danes lahko na konji, tako pa je pred njih očmi le — vsestranski propad.

Vnanje države.

„Times“ trdi, da sta se Rus in Nemčija pogovorila, da ne bodeta drug drugemu nagajala in škode delala. Rus ne Nemčiji, če bi se ta s Francozi v boj zapletla, Nemčija pa ne Rusu, če bi imel ta z Avstrijo na bojnem polju opraviti. Novica je resnična, ob enem pa že silno stara, kajti to ni prav nič drugega, kakor prava pravcata trocarska zveza, v ožjem pomenu pa tudi avstro-nemška zveza, v kateri je ravno to z drugimi besedami povedano. Sicer je pa tudi Bismark minulo jesen, ne da bi ga bilo le količkaj sram, Avstriji v oči povedal, da, če bi dobila z Rusom kaj opraviti, bi njega to prav nič ne brigalo.

Bolgari se menda res nameravajo z Rusijo kosati ali kali, sicer bi ne tiščali na povrnitev kneza Aleksandra na bolgarski prestol, o kateri je čedalje več govorjenja. Ako je telegram iz Dunaja — kjer se v najnovejšem času mnogo časnikaških rac peče — resničen, prišel bo Battenberžan menda že v teku tega meseca v Bukarešt na Rumunsko, kjer se bo še enkrat do dobrega pogovoril z deputacijo, ki se bo nekako v štirinajstih dneh že zopet domú povrnila. V Dunajskih vladnih (?) krogih tako mislijo, da bi se kabinetje, razun ruskega, povrnitvi kneza Aleksandra nič kaj ne vstavljali. V štirih tednih snide se zopet sobranje, ki bo kneza Aleksandra volilo, kajti v Londonu so deputaciji obljubili, da če ga volijo, se smejo na angleško in laško pomoč zanašati. Ruski poslanec je pa v Londonu razumeti dal, da bi izvolitvi kneza Aleksandra takoj rusko zasedanje Bolgarije sledilo. Ker je pa ta tako rekel, je nekoliko kasneje Iddesleigh bolgarski deputaciji svetoval: „Le še nekoliko potrpite z volitvijo, da vidimo, kolika bo v tem oziru edinost po Evropi. Do sedaj je ni še prav nobene.“ To prav radi verujemo, kakor tudi si ne moremo kaj, da ne bi te sicer zanimive novice smatrali za — oskubeno raco, ali vsaj za vest jako dvoljive vrednosti. Prišla je z Dunaja, in Dunaj v najnovejši dobi gledé verjetnosti časnikaških poročil nima prav nič večje vrednosti, kakor „Agence Havas“, ktera mora tudi drugi dan navadno preklicavati, kar je prej ta dan razglašala.

Nemški cesar praznoval je na novega leta dan osemdesetletnico svojega vojaškega službovanja. Iz tega vzroka poklonili so se mu ob vodstvu cesarjeviča vsi zapovedujoči generali in ga je cesarjevič tako-le nagovoril: „Z Vašim Veličanstvom vred danes vojaštvo praznuje spomin dneva, ko ste bili sprejeti v vrste pruske armade. Večkrat že mi je bilo dovoljeno z zastopniki vojaštva stopiti pred našega vojnega gospodarja ter se mu zahvaliti, da nas je po silnih bitkah vodil k slavnim zmagam. Pri današnji slavnosti ozira se Vaše Veličanstvo

potnika pravočasno opozori na preteče nezgode in ga nazadnje navzlic vsem nevarnostim srečno pripelje na zaželeno mesto počitka in plačila. In ta skušen kažipot na dolgi in težavni poti v srečno večnost so letošnje „Šmarnice“, ki imajo za zvesto spremljevalko samo Mater Božjo, ki je najprej sama prepotovala to pot in na to v teku stoletij že toliko sebi izročenih duš pripeljala po nji v varno nebeško zavetje.

Kakor je pa g. pisatelj letošnjemu šmarničnemu berilu zanimivo tvarino odbral, tako jo je pa tudi primerno razdelil, razvrstil in obdelal. Hvalevredno je, da ni spis preabstrakten; temu se je izognil g. pisatelj s krasnimi izreki raznih svetnikov in častilcev Marijinih, s prelepimi predpodobami iz starega zakona, z mičnimi primerami iz navadnega življenja in z zgledi, ki so kaj natančno in primerno odbrani in ki še posebno poživljajo že sicer mičen spis. Nekteri zgledi so pravi biseri, vsi skupaj pa prevajajo bolj abstraktne nauke v konkretno življenje in jim dajo tako rekoč meso in kri. — Gotovo je, da bo z letošnjim šmarničnim berilom

ljudstvu močno vstreženo, in zato upamo, da bo stanovitno obiskavalo Marijino slavnost in dan na dan za spomin seboj domú vzelo duhteč šopek krasnih nauk in ginljivih zgledov, ki ga bodo spodbujali k posnemanju.

Berilo vsakega dné je razdeljeno na pet delov. V prvem se obravnava načelna misel sama na sebi, v drugem v dotiki z Marijo, na tretjem mestu se nam podaja mičen zgled o Marijini pomoči, na to nam ginljiva molitev vnema zaupanje do Marije in k sklepu dobimo vsak dan za spomin sicer malo rožico — šmarnico, ki pa vonjá prelep duh ljubezni do Nebeške Kraljice.

Iz vsega se spozná, kako da g. pisatelj pozná človeško srce, njegovo dobro in slabo stran, njemu prirojeno hudo nagnjenje, poželenje, strast, pa tudi njegovo sposobnost za najblažja čutila. Kakor pozná gosp. pisatelj posamezno srce, tako mu niso neznan srčna čutila in mišljenje celega naroda, kar naznanja semtertje, posebno pa v oddelku „Noč in tema“. Kako kaže pač g. pisatelj z veliko žalostjo na versko mlačnost in vnemarnost, ki se vedno bolj

širi med Marijni narod slovenski, kar se posebno kaže pri raznih volitvah v deželni ali državni zbor, kjer se najvažnejši posli izročajo možem, o katerih je očitno znano, da nimajo nič vere. Žalibog, da je tako!

Izmed drugih odlomkov se posebno prilagajo našemu srečju „Starost“, „Smrt“, „Roparji“, „Prepadi“, „Solnčna ura“ in „Vrata nebeška“. V resnici krasni biseri v bliščeči kroni majnikove Kraljice!

Pisava je povsem poljudna, prostemu narodu razumljiva, le na nekterih krajih bi se dalo morda še malo bolj po domače povedati. Tudi ob slovnico se pisava ne zadeva, le večkrat se rabi nedoločnik (infinitiv), kjer bi moral biti stavek z da... in pa nekterikrat se blagoglasje moti s tem, da se daljši stavki zaključujejo z glagolom. Ali to so malenkosti, ki ne zmanjšajo knjigi cene.

K sklepu le želim, da bi knjiga vnela dokaj src s tisto ljubeznijo do Marije, s katero je pisana. To bo prvo zaslužen plačilo marljivemu g. pisatelju, popolnoma bo pa poplačala njegov trud Ona, v katero čast je sestavljen ta spis.

lahko na šestnajst blagoplojnih let miru, ki smo jih obrnili na razvoj in utrditev nemškega po dolgih bojih zopet zjedinjenega cesarstva. Tako mirno delovanje moglo je pa le tak uspeh imeti, ker je Vaše Veličanstvo s spretno in strokovnjaško roko pripeljalo vojaštvo na najvišji vrhunec popolnosti, na katero je vsak nemški vojak ponosen. Prusko načelo, da med narodom in vojaštvom ni nobene razlike, ker sta oba, vsak po svoji strani dolžna za obrambo domovine skrbeti, je po očetovski skrbi Vašega Veličanstva postalo lastnina celega naroda. V tej naši spretnosti je tudi najboljšo poročstvo za ohranjenje miru pri nas. Naj mi bo toraj danes zopet dovoljeno izgovoriti, da naš vojski, zjedinjeni in pogumni narod v hvalažni ljubezni in požrtvovalni zvestobi svojemu cesarju zaupa, da se ozira nanj z vso gotovostjo kot na najboljšega poroka miru ter iz celega srca želi, da bi se božji blagoslov tudi še na dalje izlival nad Vaše Veličanstvo. — Cesar se je jako ginjen zahvalil in se je ob enem spominjal z ginljivimi besedami svojega očeta, ki ga je v jako težavnih časih vpeljal v vojake nadjaše se boljših časov. Božja previdnost mu jih je naklonila posebno z uspehi na vojski. Konečno se je cesar zahvalil vsem navzočim generalom, ter ob enem skupni armadi, ki je k splošnemu uspehu tolikanj pripomogla. Cesarjeviča in grofa Moltkeja je objel ter se je poslednjemu zahvalil za neprekosljive zasluge. Ob enem je pa izrekel željo, da bi se na 1. januarja 1888 zopet videli.

Politična struna med *Petrogradom, Londonom* in *Sofijo* je v poslednjem času zdatno manj napeta, kakor je bila, ker se je na vsaki strani nekaj prijenjalo. V Londonu imajo, oziroma imeli so krizo, ki jim ni dopuščala svoje pozornosti na zunaj obračati. V Sofiji bi pa tudi že sami radi, da bi stvar do kakega konca prišla. V Petrogradu konečno so se tudi prepričali, da se z glavo ne more skozi steno in naj bo tista tudi le delo kakega bolgarskega mojstra. Zato so pa svoje zahteve skrečili na jako pičlo število točk, v katerih so pa tako vse napočili, kar so sploh v Bolgariji zahtevali. Sedanje ruske zahteve zjedinjene so vse v teh-le štirih točkah: 1. Bolgarski sedanji vladarji naj odstopijo. 2. Napravi naj se vlada, obstoječa iz zastopnikov vseh strank, kolikor jih je na Bolgarskem. 3. Izvoli naj se novo postavno sobranje in 4. sprejme naj se kandidatura princa Mingrelskega. Prav nič pa gospodom v Petrogradu niso po volji razmere, v katerih so se nedavni bolgarski trije možje na Nemškem svetu kazali; posebno shod s knezom Battenbergom jim ni bil po volji, ker se bojé, da bi se ne vresničila govorica o povratu kneza Aleksandra v Sofijo. Če bi se to zgodilo, so na Ruskem vsi merodajni krogi tega mnenja, da bi se morala Bolgarija vojaški zasesti. Marsikaj, da bi, skoraj vse drugo dalo se bo poravnati med Bolgari in Rusijo, le volitev kneza jim bo delala grozne težave. Bolgari so se ga že takoj iz začetka branili, kar so mogli, so to na Dunaju, v Berlinu in sedaj v Londonu povdarjali, da Mingrelca ne marajo. Rusija pa drugega neče, kakor Mingrelca kot svojega bodočega — vazala ob dolgem Dunavu. Pri tem jo tudi večinoma vsa Evropa podpira, kajti že na Dunaju so Bolgarom svetovali, da naj se z Rusijo sprijaznijo, kar je edino le tedaj mogoče, če Mingrelca volijo. V Berlinu jim je grof Herbert Bismark v imenu svojega očeta ravno tako povedal. Le v Londonu Iddesleigh ni nobene zinil, ko so mu bolgarski poslanci izrekli, da Mingrelca ne morejo nikakor voliti.

Izvirni dopisi.

S Štajarskega, 3. januarja. (Razni časopisi.) O novem letu se pač naš kupčijski minister lahko smeja, ker ljudje toliko tisoč, da stotisoč nepotrebnih listov po c. kr. pošti razpošiljajo. Poslušaj, kaj vse ti c. kr. pošta o novem letu prinese, ako si toliko srečen, da tvoje ime v duhovniškem imeniku stoji. Hamburžani s svojimi srečkami in s svojo kavo še mrtvih duhovnikov ne pustijo pri miru. Z Dunaja primahala je letos prva stara „Presse“, ki je prinesla na ponudbo neko ilustrirano prilogo svojo in še svoj glavni list. Za njo prišel je „tič-miš list“, ki na čelu nosi bahaški naslov „Welt Blatt“, v resnici pa še le v soboto prerokuje vreme pretečenega tedna. O najvažnejših vprašanjih nikoli ne pové, kakšnih misli da je on, ampak pričakuje, kam da se bo stvar obrnila, da potem, ko že vrabci na strehah odgovor čivkajo, se pred svetom zamore pobahati, da je vse tako prišlo, kakor si je on čisto (na tihem) mislil! Tretji Dunajčan, ki nas je prišel obiskat, ogrnil si je plašč (hočem reči: zavitek) B. Eggerjevega: „Correspondenz-Blatta“, da bi bil onemu listu enako dobro sprejet. Bržčas gospodje pri „Corr. Blatt“ ne vedó, da jim je ravno ta pretesna zveza z listom, ki se „Oesterr. Reichsbote“ zove, pa bi se bolj primerno imenoval: „Lienbacherjevega trobentača“, med Slovenci največ simpatij ugrabila. Da smo vsem tem

listom le „potepeno pismo“ podpisali ter jih nazaj na Dunaj poslali, sami lahko vganete. Bila bi vendar prevelika sramota za nas Slovence, da bi takšne liste z naročnino podpirali, domače liste pa stradati ali gladi konec jemati pustili. Pa, kakor novejša poročila iz „srca Slovenije“ govorijo, bo tudi med slovanskimi listi treba zbirati in ne pobirati, to se reče: ne vsakega lista kar od kraja naročevati. To je žalostna pa baje resnična prikazen na polji slovenskega časopisja. Kako je že gosp. Fr. Erjavec v Mohorjevem koledarju pisal? „Ni vse zlato, kar se svetli!“ Ali to tudi o katerem slovenskem časniku velja? Bodimo oprezní, da nam sovražnik ne zaseje ljulike med našo slovensko ljudstvo; ljulike, kakoršne bi mu ne bilo nikdar poznati!

Z Goriškega, konec decembra. Danes imam za bilježiti važno novico o nekem jezikovnem ukazu, katero sem slišal iz pravega vira. Došel je te dni iz Dunaja ministerijalni ukaz na c. kr. finančno vodstvo in prokuraturo za carinske pristojbine v Trstu, da imajo uradniki iste stroke sprejemati in spisovati za slovenske stranke le slovenske spise. Tako je naznanil sam finančni načelnik pred nekimi dnevi dotičnim uradnikom, rekoč, da zdaj naj si le kupijo slovnico slovensko in slovarja ter naj se lotijo marljivo pismene slovenščine. Dotični načelnik je nek sam Hrvat, ter zna hrvaško in tudi slovensko uradovati. Naj bi se le vsi po njem ravnali in kmalo bi bilo boljše. Je pa uradovanje v slovenščini za večšega slovstvene slovenščine bolj kratko in umljivo, ker se s kratkimi glagolskimi oblikami vse to pové in še bolj jasno, kakor v nevkretnem nemškem vradnem slogu. Rešimo z vstrajuim, neodjenljivim zahtevanjem slovanstvo v Istriji in v Primorju, potem smo rešili sebe in Avstrijo irredentovske hidre, katero žalibog še vedno pestujejo in — hoté ali nehoté — podpirajo krogi, o katerih bi se najmanj tega nadjali. Jadransko morje stražijo Slovani za Avstrijo, tega naj nikar ne preslišuje visoka vlada: v svojem času vtegne vse to prav prití. Saj stikajo že zdaj irredentovci skupaj svoje „tikve“ (buče, glave), ter komaj čakajo, da bi se zapletla Avstrija v kako vojno, da bi le kakor vselej sama Italija lovila ribe v kalni vodi. V tem oziru smo mi Primorci v prihodnjih bojih v največi nevarnosti, katere se vtegnemo ogniti najložje s tem, ako bomo živili djansko ravnopravnost povsod v šoli in v uradu, preden še ima prekoračiti meje Primorja laška vojna, katere je še vselej brusila peté pred našimi četami. Toraj stojmo hrabro vsi v novem letu 1887 na narodnem braniku, rekoč: „Ta zemlja je naša od nekaj in naše skupne Avstrije!“

Z Goriškega, konec decembra. (Vošilo k novemu letu 1887 pa ena vesela novica; slovensko uradovanje in strah pred nevarno vojno!) Srečno, brez vojnih viharjev in krvavih prekučij je minulo s tolikim strahom pričakovano leto 1886; ali kaj nam hrani v svojem naročju novo leto, to vé edino Vsegavedni. Oblaki, ki so pretili nevihte in krvav ples, niso še razpodeñi; pa nadjamo se, da splošnja želja po miru utegne, dal Bog, tudi tiste razpoditi, ako bi imeli vsi velevladarji in diplomati „le dobro voljo“, kakor so veselo prepevali angelji na sveti božični večer.

Voščila k novemu letu si podajati, je že starodavna navada, zatoraj ni čudo, ako se tudi časniki te navade ob novem letu nasproti svojim čitateljem držé. Ali svetna sreča je spolzla, je opoteča. Kristjani naj si čestitajo višo trajno srečo poleg minljive svetne! Drugače pa je to čestitanje posameznim narodnostim, katerih milo ali nemilo osodo podedujejo naprej in naprej celi človeški rodovi. In takšno čestitanje menim jaz tukaj vzlic slovenskemu razkosanemu narodu. V kratkem rečeno: Naj bi se spolnile že enkrat znane resolucije, sklenene že pred leti na tolikih taborih po vsej Sloveniji, potem mirna Bosna! Tako voši tudi „l'Ecco“ št. 103 mir obema narodnostima na Goriškem, kar se prav lepo podaja! Da bi le ne bila ta presneta besedica „ali“ vmes! Sicer govori prav, „da naj bo ta mir vtemeljen na podlagi krščanske ljubezni, vtemeljen tudi na pravico, ki daje vsakemu svoje.“ Naj se odstranijo neizmerne narodnostne zahteve od obeh strank (laške in slovenske), katere činijo edinstvo nemogoče, ki je tolikanj potrebna pravemu blagostanju vsih sodeželanov! ... Naj bi se vzajemno ogibali preprirov, a ne jih vstvarjali, kakor se je to godilo večkrat pri malenkostnih stvaréh, pri katerih ste imele pogostoma krivo obe stranki. Te prepire, ki so dospeli včasih do prav hudih ostrih nasledkov, so pomilovali vsi oni, ki imajo pravične misli, ter ne delajo drugega,

kakor hudo škodo deželi ... ter sklepa z lepimi besedami in gorečim vošilom: Bodi mir med vsemi sodeželani, iskreni pa trajni mir!

Vse bi bilo prav, kar voši in piše „l'Ecco“ v svojem uvodnem članku, ko bi tudi mi vživali že vse one jezikovne pravice, katere že Lahi vživajo in to tudi na našo škodo isti naši sodeželani Italijani-Furlani; a mi se moramo za tiste še le boriti, ker nam jih odtegujejo od zgorej in od zdolej kar le morejo in od tod oni prepíri; da bi že enkrat jenjale stare krivice, katere tudi tekoča zgodovina ne more nikdar spremeniti v pravice! Saj so nam naši dobri sodeželani Goričani zabranili leta 1884 celó nedolžno cerkveno blagoslovljenje zastave „podpornega društva“, akoravno je vlada že bila dovolila to nedolžno veselje. Potem pogledjmo, kako smo na Goriškem ravnopravni z Italijani! Po vseh uradnih se piše poleg nemščine tudi italijanščina, tako, da je Slovenec siljen se učiti ne enega, ampak dveh tujih jezikov! Slovenski spisi se sicer že nahajajo semtertje, ali le še v neznatnem številu. Mestne (ne državne) šole so v Gorici, tako dekliške, kot deške, vse poitalijančene, da se morajo v Gorici stanujoči in došli slovenski otroci siloma potujčiti, ki postanejo odpadniki in dosežejo dvomljivo čast „à la Oberdank“!

Ulice mestne, ki so nekaj nosile slovenske imena, ki so spominjale na slovenski začetek mesta, so nadomeščene z drugimi laškimi nazivi, akoravno je po zadnji štetvi še dobra četrtina slovenskih prebivalcev v mestu, ali po priliki toliko, koilkor ste našli v beli Ljubljani Nemcev in nemškutarjev. Ali vsi tisti otroci slovenskih starišev nimajo niti ene male slovenske šole, niti otroškega vrta in do pred malo časa morali so hoditi med laške otroke v začetne nauke, dokler se ni ohrabilo društvo „Sloga“ ter napravilo s prostovoljnimi zbirkami otroški vrt z šolo za uboge slovenske otroke. Mar niso to vnebovpijoče krivice, ki se godé Slovincem po Goriškem, zlasti v mestu? In naj bi mi k vsemu temu potujčevanju čisto molčali, kakor smo do zadnje dóbe? Res, da so konservativni Lahi nam bolj pravični, kakor liberalni z njih ščovalnimi in Slovence grdilnimi časniki; ali ravno poslednji nosijo v Primorji povsod zvonec, ker se jim „Tržaško solnce“ preprijazno smehlja!

Mnogo raznih potnikov, Nemcev in Slovanov, sem slišal, kako so se čudili, da so po Goriških ulicah samo laški napisi (pred l. 1870 so bili tudi nemški nad laškimi!), med tem, ko bi se že tudi zaradi tujcev spodobilo ulice po slovensko imenovati. Ali kaj, ko bi si kdo drznil to zahtevati, bi bil brz ogenj v strehi! Toraj po lahonskih mislih naj bi ostalo vse vedno pri starem, — pri starih krivicah — potem bi bil lep mir v deželi!! Kdor nima še svojih narodnih pravic, in jih smé po temeljitih postavah zahtevati, ta menda pač ne seje nesloge v deželi. Lahi vživajo z njih jezikom večjo ravnopravnost in to še na naših tleh, in to je, kar hočemo mi že enkrat od sebe otrésti; s tem pa ne mislimo segati čez meje naše narodnosti ter nečemo nikomur delati krivice, a si je tudi ne pustimo več delati. Kdor je res pravicoljuben in ceni pravo svobodo, nam mora prav dati!

Domače novice.

(Janez Flisove „Stavbinske sloge“) prečastiti ordinarijat Lavantinski v Mariboru z novega priporočila, „in naj se za župnijske arhive naročé iz cerkvenega premoženja“. (Glej XXXVIII. Schluss-Protokoll über die im Jahre 1886 in der Lavanter Diöcese abgehaltenen Pastoral-Conferenzen, B. 14, pg. 11.) — Želeti bi bilo, da bi se čé. gg. župnijski predstojniki prav marljivo — vsi — posluževali blagovoljnega dovoljenja vis. čast. ordinarijata, ker pri vsaki cerkvi je mnogo popravljanja, pravega izvedenega svetovaleca pa večkrat nikjer, ter se tako s popravljanjem (recte pokvarjenjem) marsiktera starinska zanimivost za vselej vniči. — Naj pri tej priliki povemo, da je rokopis o notranjem cerkvá že gotov, a izdati se ne more, dokler izdatelj več iztisov „Stavbinskih slogov“ ne spečá. Sezite toraj po njih, s tem skažete dobroto tudi vsem svojim naslednikom, naj bi jih tudi Vi sami nič ne potrebovali. (Dobiva se ta krasna knjiga pri založniku in v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.)

(Šematizem Kranjsko-Hrvaške provincije reda sv. Frančiška za leto 1887) je ravnokar v pravilni obliki izšel iz Blaznikove tiskarne v Ljubljani. Ta redovni okraj sv. križa ima v Ljubljanski škofiji tri samostane (Ljubljana, Novomesto, Kamnik) v Goriški nadškofiji enega (Kostanjevica), v Lavantinski dva (Nazaret in Brežice), v Zagrebški nadbiskupiji štiri (Samobor, Klanjec, Karlovec, Jaska), v Tržaški škofiji enega (Pazen) in v Senjski enega (Tersat). Vseh redovnikov mašnikov ima imenovana provincija sedaj 75, klerikov 31, lajkov 32 in samostanskih tretjerednikov 24. Pokrovitelj redu sv. Frančiška je kardinal D. J. Simeoni, vrhovni predstojnik (minister generalis) P. Bernardin (a Portu Romatino), predstojnik provincije pa Evstahij Ozimek, v Ljubljani bivajoč. V okrajnem definitoriji so č. oo.: provincijal Albert Pinter, Tadej Gregorič, Rudolf Dolinšek, Placid Fabian in Viktor Jerančič. Najstarejši pater v provinciji (po času ordinacije) je č. o. Krizolog Greznik v Brežicah. Lastno višjo gimnazijo ima provincija na Kostanjevici (17 dijakov klerikov) in prva dva letnika teologije v Kamniku (4 bogoslovci). Tretje in četrto leto bogoslovja opravijo redovniki na škofijskem učilišču v Ljubljani (sedaj 2 domača in 6 tujih bogoslovcev redovnikov).

(Slovenska predstava) v tukajšnjem deželnem gledališču bode v nedeljo dne 9. januarja t. l. Predstavljal se bode prvič „Revizor“, komedija v petih dejanjih. Ruski spisal Nikolaj Vasiljevič Gogol. Preložil Ivan Vesel. Kakor izvemo izza knlis, so glavne vloge v rokah najboljših naših moči; nadejati se smemo toraj lepega večera. V teku meseca januarja predstavljala se bode tudi prva opereta v letošnji sezoni pod vodstvom g. profesorja Gerbica.

(Neverjetno!) V današnji „Laib. Ztg.“ čitamo, da je najnovejša številka „Vertčeva XVII“ prinesla sledečo izborni vsebino: „Mutterherz“, „Im Winter“, — „Briefe an einen jungen Freund“ — „Der „Nachtwächter“. Vsega tega „Vertec“ nima, če pa ima, ni več slovenski list. Citati naj se navajajo v originalu in ne v prestavah. Prav taka nesmisel nahaja se v opazki gledé „Učiteljskega Tovariša“.

(Uradniška imenovanja.) Pri c. kr. računskem oddelku kranjskega finančnega ravnateljstva imenovani so gg.: računski oficijal Kajetan Vesel za revidenta, tabačnega založišča kontrolor Aleks. Altenburger za računskega oficijala, računska praktikanta Alojzij Dolenz in Alojzij Hirschal za asistenta.

(Pri zadnjem občenem zboru) delniškega društva „Prvi Narodni Dom“ v Rudolfovem je bilo sicer navzočih dovolj delničarjev, a ti so premalo delnic zastopali, toraj se ni moglo sklepati o nameravani preuredbi pravil. Vsled tega se skliče prihodni izvanredni občni zbor na 8. januarja 1887 v večer ob 7. uri v prostorih „Narodnega Doma“ s prejšnjim programom.

Osnovni odbor.

(Štajarski deželni zbor) snide se še le 7. t. m. Rešitve čakata med drugimi dva nujna predloga: a) predlog deželnega odbora o premeščevanju učiteljev in b) Morretov predlog o zavarovanju, oziroma preskrbljevanju poslov na njihove stare dni. Posli po Štajarskem, kedar več delati ne morejo, jako ubožno živé. Navadno zvest posel ves čas svojega življenja pri enem gospodarji ostane. Za to ima pa na stare dni pravico v dotični občini vsak dan pri drugem gospodarju živeti in pozimi pri peči sedeti. Po nemškem Štajarju pravijo jim „Einleger“. Pisatelj Morré, ki se je v štajarskem deželnem zboru za nje potegnil, je njihovo ubožno in pomilovanja vredno življenje prekrasno popisal v ljudskem igrokazu „s Nullerl“, kjer se vsa zapuščenost teh revežev skoraj do belih kosti vidi.

(O ženi, ki je zginola) pred božičnimi prazniki v Ločniku na Goriškem, izvedeli smo toliko, da je to storila v blaznosti in da so jo 29. decembra nazaj pripeljali. Vstavil jo je bil mlinar Gronjski na poti v Št. Ferjan. Pripeljal jo je zopet žalujočemu soprogu.

(V Mariboru) poročilo se je v minolemu letu v stolni cerkvi 76 parov. Otrok je bilo rojenih 251, ljudi je pa umrlo 187.

(Slovenski uradovati) sklenila je občina Biš na Štajarskem. Koliko je pa še po Kranjskem občin, ki nemški uradujejo!

(Sad „nemške kulture“ v ljudskih šolah.) Te dni dobil sem v roko dopisnico, na kateri se je bral sledeči Galli-Mathias, ali spričevalo ubožnosti dotične

šole. Crke nisem predelal. Tako-le se je glasila: „Liber K. Jes ti bišem en bar beseti pred godi dale bišem te bo stim lepo bostra vit bo ti ti tak tober jiti . . . naj nam tisto bošlejo kos mo semenili itd.“ Več napak kakor besedi. In kje se je takšna dopisnica skovala? V neki fari, kjer imajo petrazredno ljudsko šolo, ktero obiskujejo blizo da sami slovenski otroci, kateri se pa od tretjega šolskega leta naprej le v nemškem jeziku podučujejo. — Tako nam piše prijatelj našega lista, ki nas vpraša, kako naj bi še le koroški otroci slovenski znali, ker se še po eno leto slovenščine v šoli ne učijo?

(Šematizem Krške škofije) kaže jako žalostne razmere po Koroškem gledé skrbi za dušni blagor naših sosedov. Duhovskih služeb ima škofija 530 in je od teh 209 praznih, toraj pride pri 342.045 dušah samo na 1070 duš jeden duhovnik. Pravilno določen bi moral pa že na 645 duš po eden biti. Spraznjenih je 79 samostalnih duhovnij, 17 beneficijator in 113 kaplanij izmed 157. Ali niso to žalostne razmere? Največ praznih duhovnij je na nemškem Koroškem, kamor nikdar ne sega hujskanje (?) slovenskih kaplanov.

(Duhovnikov) umrlo je letos na Koroškem petnajst, posvečenih je bilo pa samo deset. Vendar je bilo leto v tem oziru za polovico boljše memo svojega prednika, ki je samo pet duhovnikov vpeljalo v duhovsko službo.

Telegrami.

Dunaj, 5. jan. „Journal de St. Petersburg“ pravi, da bi bila izvolitev Battenberžana za bolgarskega kneza prav prava provokacija in bi le nove spletke napravljala, splošni mir vznemirjala; oziraje se na to, bodo ta obcenevarni načrt tudi razven Rusije obsojali.

Bukarešt, 5. jan. V pravdi zarad napada na ministra Bratiana obsojen je glavni hudodelnik Aleksandresco na dvajsetletno posilno delo, njegov sokrivnik pa na enoletno ječo. Poslanec Proveano je bil z drugimi zatoženci vred oproščen.

London, 4. jan. Smith prevzel je posel prvega lorda pri državnej zakladnici in vodstvo dolenje zbornice; Northbrook imenovan je tajnikom za Indijo. Volitev vojnega ministra je še nedoločena.

London, 5. jan. Portfelj vojnega ministra ponudil se je kanadskemu guvernerju markizu Lansdowne; odgovora ni bilo še nobenega.

London, 4. jan. Čuje se, da mislita vsled vstopa Gōšenovega izstopiti grof Iddeleigh, in Viscount Cross. Markiz Salisbury bi prevzel potem zunanje, Earl of Northbrook ministerstvo indijsko in Smith vodstvo dolenje zbornice. Ob enem pa da bo imenovan za prvega lorda pri državnem zakladu.

Umrli so:

31. dec. Helena Zupančič, strojevodjeva hči, 3½ leta, sv. Petra cesta št. 42, škarlatica.

1. januarja. Viktor Ravnihar, uradnikov sin, 4¼ leta, Križevniške ulice št. 2, škarlatica.

2. jan. Marija Leben, delavka, 31 let, Vegove ulice št. 9, jetika.

3. jan. Franca Japel, delavka, 21 let, Cesta v mestni log št. 3, jetika. — Janez Kovač, cerkovnikov sin, 4 leta, sv. Petra cesta št. 79, škarlatica. — Meta Vodnik, kamnosekova žena, 57 let, Kravja dolina št. 6, jetika.

V bolnišnici:

2. jan. Franc Šole, steklar, 20 let, vročinska bolezen.

Tuji.

3. januarja.

Pri Mattéu: Jelinek in Löwensohn, trgovci, z Dunaja. — Gospá Lange, glavnega ravnatelja soproga, iz Grada. — Alojz Ruschwan, uradnik, iz Grada. — V. Levstik, c. k. okrajni šolski nadzornik, iz Vrhnike. — Grof Dumitšič, zasebnik, iz Dalmacije.

Pri Stona: J. Saxer, potovalec, iz Starega mesta. — E. Saxer, potovalec, iz Švice. — Blüh in Weldler, potovalec, z Dunaja. — Grof L. Mazzuchelli, c. k. poročnik s soprogo, iz Českega. — Štefan Lapaine, trgovec, iz Idrije. — F. Prasehniker, podvzetnik, iz Kamnika.

Pri Bavarskem dvoru: Glantschnig in Baumgartner, kupčevalca, iz Solnograda.

Pri Južnem kotlodoru: Leop. Petrucci, tajnik, iz Italije. — Luka Rabič, c. k. ulanec, iz Beljaka. — Ferdinand Miel, posestnik, iz Podnarta. — Franc Weber, zasebnik, iz Ljubljane.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	733.64	— 4.2	sl. svzh.	oblačno		
4. 2. u. pop.	730.28	— 3.8	sl. zap.	oblačno		0.00
9. u. zveč.	729.78	— 5.0	sl. vzh.	oblačno		

Čez dan oblačno. Srednja temperatura — 4.3° C., za 1.5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 90 kr.
Sreberna 5% po 100 - (s 16% davka)	83 - 95 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 - 95 "
Papirna renta, davka prosta	101 - 20 "
Akcije avstr.-ogerske banke	880 - " "
Kreditne akcije	293 - 20 "
London	126 - 20 "
Srebro	— " "
Francoski napoleon	9 - 96 "
Ces. cekini	5 - 93 "
Nemške marke	61 - 80 "

Tržne cene

dné 5. januarja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 82	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež,	4 87	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	4 06	Jajce, jedno	— 3
Oves,	2 92	Mleko, liter	— 8
Ajda,	3 90	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	4 87	Telečje	— 52
Koruz,	4 87	Svinjsko	— 54
Krompir,	2 85	Koštrunovo	— 30
Leča,	10 —	Pišanec	— 40
Grah,	10 —	Golob	— 17
Fizol,	9 —	Seno, 100 kgr.	3 —
Maslo,	90	Slama,	2 85
Mast,	68	Drva trda, 4 mtr.	6 50
Špeh svež,	54	" mehka, "	4 10

Javna zahvala.

Zopet sem prejel od fare Ig pri Ljubljani po čast. g. župniku, Jakobu Dolencu 23 gl. 11 kr. za revne pogorelee v Kutežovem. Dar se bode s čast. g. Stefanom Jenko vikarjem v Podgrajah uzajemno med pogorelee razdelil, kakor so se do zdaj vsi darovi razdelili. Bog povrni tisočero usmiljenim dobrotnikom.

Dolenji Zemun, 3. januarja 1887.

N. Potepan,
župan.

Priznana nepovarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

(4)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Vošilo in priporočilo.

Ponižno podpisana voši o spremenu leta prečistiti duhovščini in vsem cerkvenim predstojnikom srečno, zdravo in veselo novo leto! — Prisrčno zahvaljuje se za dosedaj ji skazano zaupanje priporoču ob enem svojo bogato zalogo raznovrstnega blaga za cerkvene obleke in potrebe, zlasti lepe svilnate izdelke za baldahine, banderje in dr.

Sprejemam ter vestno izvršujem vsa dotična naročila in sicer točno in kolikor mogoče po nizki ceni. Prosim toraj, da prečistita duhovščina blagovoli nakloniti naročila za cerkvene potrebe raje nji, kakor potujočim agentom, kateri so skoraj vsi v zvezi z židovskimi tovarnarji.

V Ljubljani 1. januarja 1887.

Ana Hofbauer,
gledališke ulice št. 14.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarnja Piccoli-ja
v Ljubljani.

narejena in sestavljena po mojem navodu, ima nedvomljiv uspeh in zdravilne lastnosti v vsih slučajih želodčeve obolenosti, kakor tudi pri zlati žili.

Dr. E. pl. vitez Stöckl,
c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po 1 gl. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštnino trpi p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (2)